AUTOTUOJAT
JA -TEOLLISUUS

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

26.10.2021

Asia: HE 176/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi autoverolain 10 §:n ja liitteen sekä ajoneuvoverolain 10 §:n muuttamisesta

Autotuojat ja -teollisuus ry:n lausunto nollapäästöisten autojen auto- ja ajoneuvoveroa koskevasta muutoksesta

Autotuojat ja -teollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto nollapäästöisten autojen autoveron poistoa ja ajoneuvoveron perusveron korotusta koskevasta lakimuutoksesta. Lakimuutos vapauttaisi nollapäästöiset autot uuden auton hankinnan yhteydessä maksettavasta autoverosta. Autoveron poistaminen kompensoitaisiin maltillisella ajoneuvoveron perusveron korotuksella auton elinkaaren aikana.

Autoveron poistaminen lisää huomattavasti täyssähköisten henkilö- ja pakettiautojen kysyntää

Sähköautot maksavat keskimäärin 20 000 euroa enemmän kuin uutena ensirekisteröidyt polttomoottoriautot. Koska hintaero ladattavien ja bensiiniautojen välillä on vielä tuntuva, täyssähköautojen hankintaa on käyttövoimamurroksen alkuvuosina perusteltua tukea muun muassa hankintatuilla.

Sähköautojen autovero on henkilöautoilla keskimäärin 1 500 euroa ja pakettiautoilla 1 400 euroa. Autoveron poistamisen vaikutus menekiltään suurimmissa malleissa olisi 1 400–2 000 euroa, eli lähes yhtä suuri kuin nykyinen hankintatuki. Kalliimmissa sähköautoissa veronalennus olisi tuntuvampi, mikä kannustaisi myös kalliin auton ostajaa valitsemaan täyssähköisen vaihtoehdon samanhintaisen uuden tai käytetyn polttomoottoriauton sijasta.

Veronalennus yhdessä esimerkiksi 2 000 euron hankintatuen kanssa alentaisi täyssähköautojen hintaa keskimäärin lähes 3 500 eurolla. Autoveron poistolla ja hankintatuella sähköautojen kysyntää voidaan lisätä huomattavasti erityisesti sähköistymisen alkuvuosina, kun hintaero eri käyttövoimien välillä on vielä suuri ja markkinoilla ei vielä ole edullisia käytettyjä sähköautoja. Henkilöautokannassa oli syyskuun 2021 lopussa noin 18 000 täyssähköautoa ja noin 70 000 ladattavaa hybridiä. Ladattavien autojen osuus kannasta oli noin 3,1 prosenttia. Pakettiautokannassa ladattavia autoja on vasta noin 800.

Täyssähköautojen autoveron poiston voidaan arvioida lisäävän sähköautojen kysyntää enemmän kuin hallituksen esityksen perusteluissa on esitetty, sillä autoveron poistaminen ajoittuu sähköistymisen ripeimpiin kasvuvuosiin ja voimistaa sähköistymistä yhdessä muiden samaan aikaan toteutettujen kannustetoimien kanssa. Mikäli autoveron poistumiseen yhdistetään hankintatukilain luonnoksessa vuosille 2022–2025 esitetty henkilöautojen 2 000 euron ja pakettiautojen 6 000 euron hankintatuki, täyssähköautojen hinta laskisi henkilöautoilla keskimäärin 7 prosentilla ja pakettiautoilla 13 prosentilla.

Hallituksen esityksessä autoveron vaikutus täyssähköautojen kysyntään on arvioitu melko vaatimattomaksi. Vaikutusten arvioinnissa on sovellettu norjalaiseen tutkimukseen perustuvaa suhteellisen matalaa ristijoustoa. Koska täyssähköautojen määrä on Suomessa vielä pieni ja niiden kysynnän on lähivuosina arvioitu kasvavan nopeasti, jouston voidaan ennakoida olevan suurempi kuin Norjassa kerätyssä aineistossa. Arviomme mukaan täyssähköautojen kysyntä kasvaisi perusennusteeseen nähden vuosina 2022–2030 noin 30 000 henkilöautolla ja 5 000 pakettiautolla. Autokannan hiilidioksidipäästöt alenisivat tällöin noin 60 000 tonnilla vuoden 2030 tasolla.

Lisäksi on huomattava, että uusien autojen kysynnän kasvu lisäisi merkittävästi myös arvonlisäverotuottoja, sillä uusien täyssähköautojen arvonlisävero on keskimäärin 11 000 euroa. Arvonlisäverokertymä kasvaisi arviolta 20 miljoonalla eurolla vuodessa.

Lain on esitetty tulevan voimaan takautuvasti lokakuun 2021 alusta alkaen

Vaikka laki astuisi esityksen mukaisesti voimaan 1.1.2022, sitä sovellettaisiin takautuvasti 30.9.2021 jälkeen tehtyihin ensirekisteröinteihin. Automarkkinoiden kannalta takautuva toteutus on erittäin tärkeä toimenpide, sillä auton ostajat olisivat muussa tapauksessa jääneet odottamaan lain voimaantuloa, ja sähköautojen markkina olisi pysähtynyt loppuvuoden ajaksi. Takautuvan voimaantulon turvin täyssähköautojen kauppa ja ensirekisteröinti on voinut jatkua loka-joulukuussa 2021, vaikka laki ei vielä ole voimassa. Sähköautojen kysyntä onkin ollut jo lokakuun aikana selvästi aiempaa vilkkaampaa, sillä monet kuluttajat ja yritykset ovat autoveron poistumisen kannustamana päätyneet sähköauton hankintaan.

Veromuutos on pitkällä aikavälillä veroneutraali

Autoverotuottojen pieneneminen kompensoitaisiin ajoneuvoveron perusveron korotuksella. Nollapäästöisten autojen ajoneuvoveron perusvero on nykyisin 53,29 euroa vuodessa. Ajoneuvoveron taso kasvaisi 65 eurolla vuodessa, jolloin uusi verotaso on 118,29 euroa vuodessa. Korotus koskee 30.9.2021 jälkeen ensirekisteröityjä autoja, joista ei tule enää maksettavaksi autoveroa. Koska täyssähköautojen käyttökustannukset ja ajoneuvoveron taso ovat huomattavasti polttomoottoriautoja alemmat, esitetty ajoneuvoveron korotus lisäisi suhteellisen vähän sähköautojen käyttökustannuksia.

Koska ajoneuvoveron perusvero on päiväkohtainen ja se kannetaan etukäteen 12 kuukauden pituiselta verokaudelta, ajoneuvoveromuutosten voimaantulo edellyttää siirtymäaikaa. Hallituksen esityksen mukainen siirtymäaika, jossa korotettua perusveroa kerättäisiin vasta 1.10.2023 ja sen jälkeisiltä päiviltä kannettavaan veroon, antaa riittävästi aikaa valmistautua ajoneuvoveron korotukseen.

Täyssähköautojen autoveron poistaminen nopeuttaa autokannan kiertoa

Nollapäästöisten autojen autoveron poistamisella on tärkeä symbolinen merkitys autoa hankkiville kotitalouksille ja yrityksille. Vaikka ladattavien autojen autoveroprosentti on bensiini- ja dieselautoihin nähden matala, verottomuus luo sähköauton hankinnalle tärkeän kannusteen, joka mahdollistaa useammalle kotitaloudelle ja yritykselle ladattavaan autoon siirtymisen. Veromuutos siirtää luontevalla tavalla hankinnan yhteydessä maksettavan pistemäisen autoveron kerättäväksi auton koko elinkaaren aikana. Autojen hankintahinnan aleneminen nopeuttaa puolestaan luontaisesti autokannan kiertoa, sillä uusien autojen hinnan alenemisen myötä autoaan vaihtavilla kotitalouksilla on mahdollista hankkia hieman aiempaa uudempi vaihtoauto seuraavaksi autokseen.

Autoverottomuuden etuna on, että kannusteena se ei ole tilapäisten hankintatukien tapaan riippuvainen hankintatukikausien pituudesta ja se koskee myös yritysten

autohankintoja. Yritykset hankkivat hieman yli kolmanneksen uusista henkilöautoista, mutta jäävät nykyisen täyssähköisten henkilöautojen hankintatuen ulkopuolelle. Kuluvan vuoden alussa käyttöön otettu täyssähköisten työsuhdeautojen veroetuus on ollut tärkein kannuste työsuhdeautokannan sähköistämisessä. Esitetty autoverovapautus tukee työsuhdeautokannan sähköistymistä, sillä auton hinnan alentuessa myös yritysten työsuhdesähköautojen hankintakustannukset laskevat.

Veromuutos on perusteltu myös siitä näkökulmasta, että hankintahinnaltaan yli 50 000 euron henkilöautot jäävät hallituksen esitysluonnoksen perustella jatkossakin täyssähköautojen hankintatuen ulkopuolelle. Sähköautojen autoveron poistaminen edistää uusien autojen kotimaisen kaupan kysyntää, sillä kalliimpia ladattavia autoja tuodaan enenevässä määrin käytettynä maahan. Esimerkiksi Ruotsissa ja Saksassa täyssähköautojen hankintaa tuetaan jopa 7 000–9 000 euron hankintakannusteilla. Kotimaisen autokaupan ja autokannan hidastuneen kierron kannalta tilanne on haastava, sillä pahimmillaan ulkomaiden avokätiset kannusteet vähentävät uusien ladattavien autojen kotimaista kysyntää.

Vetyautoja koskeva tarkennus auto- ja ajoneuvoverolakiin

Lakimuutokseen sisältyy tärkeä vetyautoja koskeva tarkennus. Päästöjen määrään suhteutetun verotaulukon soveltaminen nollapäästöisiin autoihin ei ole täysin yksiselitteistä. Autoille, joissa ei ole polttomoottoria, ei tehdä tyyppihyväksyntätestissä pakokaasupäästöjen mittausta. Mittaus ei ole tarpeellinen, koska täyssähkö- ja vetyautot eivät tuota lainkaan pakokaasupäästöjä. Koska täyssähköautoista ei synny hiilidioksidipäästöjä, mutta niitä koskeva mittaustieto puuttuu, auto- ja ajoneuvoverolakiin on täydennetty täyssähköautojen verotuskäytäntö sanallisena lisäyksenä.

Myös vetyautot ovat nollapäästöisiä, sillä vetyautoissa on sähkömoottori, jonka käyttämä sähkö tuotetaan polttokennossa vedystä. Auto- ja ajoneuvoverolain 10§:ään esitetty muutos varmistaa, että myös vetyautoja voidaan tulkita verotuksessa nollapäästöisinä autoina. Vetyautomalleja on markkinoilla vasta muutamia, eikä vetyautoille vielä ole laajaa kysyntää, koska vedylle ei ole olemassa jakeluverkkoa. Tulevaisuudessa vetyautojen määrän ennakoidaan kuitenkin kasvavan, joten päästöarvon tulkintaa koskeva muutos on tärkeää tehdä jo nyt nollapäästöisiä autoja koskevan lakimuutoksen yhteydessä.

Kunnioittavasti,

Tero Kallio

toimitusjohtaja

Autotuojat ja -teollisuus ry